

[Ministeren for skatter og afgifter]

re sådan, som jeg har gjort det, nemlig at loven skal forstås på den og den måde. Det medførte så, at jeg fremkom med dette lovforslag, hvor vi foreslår en ændring. Denne ændring er altså karakteriseret ved – og det var det, som hr. Thoft efterlyste – at det drejer sig om persongrupper, der har både et skattefrit omkostningstillæg og et frikort.

Det er muligt, som hr. Bernhard Baunsgaard foreslog, at vi skal kigge på Europa-Parlamentsmedlemmer, men det er noget, vi må undersøge, når vi kommer til udvalget.

I øvrigt vil jeg kun sige, at jeg er meget glad for hr. Bernhard Baunsgaards meget klare afstandtagen fra ideen om, at dette lovforslag skal have tilbagevirkende kraft.

Hermed sluttede forhandlingen.

Afstemning

Lovforslagenes overgang til anden behandling vedtoges uden afstemning.

Formanden:

Jeg foreslår, at lovforslagene henvises til skatte- og afgiftsudvalget. Hvis ingen gør indsigelse mod dette forslag, betragter jeg det som vedtaget. (Ophold). Det er vedtaget.

Den næste sag på dagsordenen var:

8) Første behandling af lovforslag nr. L 207:

Forslag til lov om ændring af forskellige skattelove. (Skattepligt).

Af ministeren for skatter og afgifter (Foi-ghel).

(Fremsat 18/2 87).

Sammen med denne sag foretoges de under punkterne 9–14 på dagsordenen opførte sager, nemlig:

9) Første behandling af lovforslag nr. L 208:

Forslag til lov om ændring af aktieavancebeskatningsloven, ligningsloven og lov om særlig indkomstskat. (Aktieavancebeskatning ved fraflytning m.v.).

Af ministeren for skatter og afgifter (Foi-ghel).

(Fremsat 18/2 87).

10) Første behandling af lovforslag nr. L 202:

Forslag til lov om ændring af ligningsloven. (Fuld renteperiodisering i til- og fraflytningssituationer).

Af ministeren for skatter og afgifter (Foi-ghel).

(Fremsat 18/2 87).

11) Første behandling af lovforslag nr. L 203:

Forslag til lov om ændring af lov om skattemæssig opgørelse af varelagre m.v. (Begrænsning af adgangen til nedskrivning på udenlandske varelagre m.v.).

(Af ministeren for skatter og afgifter (Foi-ghel).

(Fremsat 18/2 87).

12) Første behandling af lovforslag nr. L 204:

Forslag til lov om ændring af lov om investeringsfonds. (Ophør af erhvervsvirksomhed).

Af ministeren for skatter og afgifter (Foi-ghel).

(Fremsat 18/2 87).

13) Første behandling af lovforslag nr. L 205:

Forslag til lov om ændring af lov om skattemæssig behandling af gevinst og tab på fordringer og gæld (kursgevinstloven). (Beskatning ved fraflytning m.v.).

Af ministeren for skatter og afgifter (Foi-ghel).

(Fremsat 18/2 87).

14) Første behandling af lovforslag nr. L 206:

Forslag til lov om ændring af skattekontrolloven. (Opbevaring og indsendelse af regnskabsmateriale).

Af ministeren for skatter og afgifter (Foi-ghel).

(Fremsat 18/2 87).

Formanden:

Jeg skal oplyse, at der i sidste øjeblik er blevet rettet henvendelse om forlænget tale- tid. Jeg skal ikke fastsætte en forlænget tale- tid, men benytte mig af formandens adgang til at se mildt på mindre overskridelser af den fastsatte taletid.

Lovforslagene sattes til forhandling.

Forhandling

Lykketoft (S):

De lovforslag, vi skal førstebehandle her, er nok komplicerede, selv ud over det, der er almindeligt for skattelovgivning, og der er tale om en problemkreds, som jeg tror man kan sige de færreste vestlige lande har fundet den endelige løsning på, nemlig hvordan man undgår skatteflugt i de mange forskellige former, den kan antage i åbne økonomier, i åbne samfund med stort rejsesamkvem og med fri ret til at bosætte sig andre steder.

Forhistorien er jo, at et folketingsflertal uden om regeringen i 1983 krævede en ekspertdegørelse om de problemer, der er på dette område, og hvilke ændringer der kunne være behov for i lovgivningen. Det var en lidt sej affære at få ministeren til at nedsætte det ekspertudvalg, men det blev altså besluttet ved beslutningsforslag nr. B 50 dengang. Og vi måtte så konstatere, da vi førte skatte-reformforhandlingerne i sommeren 1985, at B 50-udvalget endnu ikke var færdigt med sit arbejde, og vi måtte nøjes med at sige, at vi havde en fælles hensigt om at følge disse problemer op, når vi havde ekspertdegørelsen.

Der har så i den forløbne tid mellem forligspartierne med hensyn til skattereformen været ført forhandlinger med udgangspunkt i de anvisninger, eksperterne har kunnet give os; og det, der foreligger her, er en række lovforslag, som stort set er på B 50-betænkningens grund.

Jeg mener sammenfattende, at de lovforslag, vi her har til behandling, giver rimelige og effektive løsninger på de problemer, de omfatter, men at der er en række problemer, som har med skatteflugt i videste forstand at gøre, som ikke er dækket af disse lovforslag, og hvorom Socialdemokratiet tidligere i Folketinget har fremsat egne forslag. Disse supplerende forslag agter vi – før eller efter et valg, når det måtte vise sig muligt – at søge et flertal til også at gennemføre. Det gælder multinationale selskabs mulighed for at manipulere med prisfastsættelse og rentevilkår osv., det gælder adgangen til sambeskatning med udenlandske datterselskaber, og det gælder den særlige regel om lempelse for udenlandsk indkomst, som er en anakronisme i lovgivningen efter det sæt dobbeltbeskatningsoverenskomster og den generelle lempelsesregel, vi har for indtægt i udlandet.

Men tilbage til de forslag, der her er til behandling. Vi afventer stadig væk et forslag fra ministeren – som vi har været inde i forhandlinger om – vedrørende folk, der har meget store fradrag til pensionsordninger i årene, før de rejser til udlandet. Det regner jeg med at vi får lejlighed til at behandle meget hurtigt efter disse.

Men de øvrige af disse forslag klarer i hvert fald en række problemer, der er blevet noteret op i de senere år. For det første får vi en stramning af kravene til udenlandske skattesystemer, som man bevæger sig over i med den virkning, at man bliver skattefri i Danmark. For det andet inddrager vi forpagtningsafgifter af enhver art under skattepligt i Danmark, når modtageren er i udlandet. Vi inddrager alle former for udbytte under skattepligt. Vi sikrer en afsluttende ansættelse. Vi genbeskatter ubenyttede investeringsfondshenlæggelser ved fraflytning. Vi genbeskatter foretagne varelageredskrivninger, når man ophører med at være skattepligtig her, eller når man dropper en sambeskatning med udenlandske datterselskaber. Og vi får knæsat det hovedprincip, at det for hovedaktionærer m.v., som har skattepligtige fortjenester oparbejdet i ly af lempelig selskabsbeskatning i Danmark, når de flytter, er fraflytningstidspunktet, som er beskatningstidspunktet for disse fortjenester, men med en mulighed for henstand mod sikkerhed og forrentning og med en mulighed for senere at få korrigeret beregningen af skatten under hensyntagen til den faktiske salgspris for aktierne. Vi får inddraget konsulentonorarer, som hovedaktionærer får anvist sig selv i udlandet efter at være fraflyttet, under beskatning. Vi får inddraget royalties under beskatning, og det samme gælder renteindtægter herfra, som udlandet ikke beskatter, til mennesker, der tidligere har haft en tilknytning til Danmark af en vis styrke. Vi skærper også i forhold til investeringer i udenlandske investeringsforeninger, og vi effektiviserer regnskabskrav og ligning.

Vi tager altså fat på en lang række problemer, som har været diskuteret, og som med rette har forarget. Det synes jeg er tilfredsstillende.

Men som altid, når man foretager noget på et så kompliceret område som dette her, sidder der nogle listige typer ude i kanten af systemet – ofte vil de ikke give sig til kende

[Lykketoft]

ved navn – og siger, at der er noget, vi har glemt, og at der nok stadig væk er nogle huller. Dertil vil jeg sige, at jeg synes, de pågældende, hvis der kan påvises konkrete huller, skulle melde sig nu, hvis de er så interesserede i samfundets rimelige indretning, således at vi kan få det behandlet i udvalget, inden disse forslag gøres færdige.

Men på den anden side tror jeg også, det er vigtigt at gøre sig én ganske bestemt grundlæggende ting klar i diskussionen om skatteflugt, og jeg tror, det er det, der forvirrer nogle af dem, der prøver med i billedet, ind i disse meget komplicerede spørgsmål. Vi kan ikke på dansk grund forhindre, at der er nogle, der snyder. Vi kan ikke med aldrig så megen ekspertise og aldrig så god lovgivning lave noget, der forhindrer enhver form for skatteflugt, medmindre vi er villige til at bygge en Berlinmur rundt om Danmark og kontrollere de udrejsende lige så grundigt, som man gør i DDR. Det hører med i billedet, for vi ved da godt, at en hovedaktionær, som ikke efterlader sig nogen formue, vi kan pantte i, i Danmark, og som ikke under nogen omstændigheder agter at komme tilbage til Danmark for at blive betjent af det danske sygehusvæsen eller besøge sine forældre eller børn eller anden familie, kan tage aktierne i kufferten og sælge dem nede i udlandet. Det kan vi kun gøre noget ved, hvis vi har toldpersonale og politi nok ved grænsen til at se, om der er aktier i kufferten.

Det, vi kan gøre noget ved, er noget andet; det er de mennesker – og det gælder nok om de fleste af de forholdsvis få tilfælde, hvor der er tale om skatteflugt – som har andre økonomiske interesser her, som ikke ønsker direkte at bryde lovene, men som ønsker at kunne vende tilbage hertil, og dem kan vi selvfølgelig ramme, og dem skal vi ramme. Vi burde også kunne ramme de andre, men det har sine praktiske begrænsninger, og der er ikke nogen grund til at pege fingre ad, at man med disse forslag forsøger at lave – mere avanceret og mere grundigt, tror jeg, end noget andet vesteuropæisk land – et værn mod en utiltalende skatteflugt til udlandet.

Hagen Hagensen (KF):

I aftalen om skattereformen indgår, at vi skal modvirke skatteflugt, som det kaldes.

Hovedsigtet er at tilstræbe, at indtægter, der optjenes her i landet, og som har Danmark som kilde, også kommer til beskatning her i landet – for at undgå muligheden for, at man udnytter forskelle mellem landenes skattesytemer.

Regeringen opfylder ved fremsættelsen af de lovforslag, vi i dag behandler, den del af skattereformaftalen.

De foreliggende forslag spreder sig ud over skatteområdet som en bred vifte, men skal ses som en samlet indsats på skatteflugtsområdet. Der er sammenhæng imellem de enkelte forslag, og tilsammen er de udtryk for en bred indsats for at få beskattet her i landet de indtægter, der er optjent her og som sagt har Danmark som kilde. Men det er helt givet, at der må kunne ske ændringer under den behandling af forslagene, som vi skal have, af enkeltheder i selve forslagene.

Det er således, at den hensigtsmæssighed, der er foreslået i disse forslag, ganske nøje må overvejes, afvejes og sammenholdes på den ene side med provenuvirkningerne, der ikke er særlig store, på den anden side med belastningen af skatteforvaltningen, hvis opgaver i forbindelse med skattereformen ikke bliver mindre end hidtil, tværtimod. Indsatsen skal derfor på det område, vi drøfter her i dag, være meningsfyldt, også i henseende til det, der kommer ud af det i provenu. Det er jo ikke sådan, at vi skal have regelsæt for regelsættenes egen skyld – hvor logiske de end kan forekomme – de skal have en praktisk mening.

Jeg vil ikke, som hr. Lykketoft gjorde det, gennemgå alle de forhold, der er omfattet af lovforslagene. De rækker viden om, og det kan da godt være, hr. Lykketoft har ret i, at der er nogle ting, man ikke har fået med, og som man også godt kunne drøfte, men det er da helt givet, at med udgangspunkt i det, der er fremsat her, hindrer vi faktisk, at penge, der er optjent her i landet, ikke kommer til beskatning her, og det gør vi først og fremmest ved at tydeliggøre den bestemmelse i kildeskatteloven, som vi egentlig har ment var i orden, under hensyn til den praksis, der har udviklet sig, således at vi skulle kunne hindre, at man bare ved at opgive sin bolig her i landet også kan undgå skattepligten.

Det er jo således, at skattesystemet ikke skal være lempeligere i de lande, man kommer til, end det, vi har her i landet, for at

[Hagen Hagensen]

man skal kunne betragtes som værende væk fra dansk beskatning, og det må være således, at det skal være en beskatning, der er af nogenlunde samme størrelse og af nogenlunde samme karakter som den, man har her i landet.

Jeg vil godt sige i den forbindelse, at princippet må være det, at man skal svare skatten, hvor man har optjent pengene, og vi skal hver for sig betale vores skat, men ikke naboens, når han flytter til udlandet.

Der er mange områder, hvor den begrænsede skattepligt udvides, og jeg finder, at der er mange af de ting, som det faktisk er rimeligt at få placeret i loven, men vi skal som nævnt passe på, at vi ikke i den periode, vi går ind i, og hvor vi har mange, mange gøremål, kommer til at beskæftige os uendelig meget med en række af disse forhold – det er allerede sagt fra denne talerstol i dag. Vi kan aldrig nå til helt og fuldt at undgå, at der er nogle, der vil unddrage sig skat. Og jo flere regelsæt vi laver, og jo vanskeligere de bliver for den almindelige borger at forstå, jo mere er der for mig at se også mulighed for, at der er nogle, der fikst og smart kan komme uden om også de regelsæt, der laves.

Der er lavet noget grundlæggende her, som jeg tror kan være af betydning, men jeg vil også gerne understrege som min mening om tingene, at vi med den norske digters ord skal sige: »Hvad du ævner kast av i det nærmeste krav«, og så se at finde frem til at bruge det, som vi nu kommer til at gennemføre, på en rimelig og fornuftig måde.

Vi er os bevidst, at vi i forbindelse med skattereformen skal have gennemført disse regelsæt, og jeg ser hen til et udvalgsarbejde, hvor vi nøje kommer til at gennemgå, om der nu også i ét og alt er ramt rigtigt med det, som vi vil nå med dette.

Skrumsager Skau (V):

De forslag, som vi nu har på Folketingets bord, skal jo hindre overførsel af ubeskattede midler til udlandet, uden at de bliver beskattet i Danmark eller på tilsvarende måde beskattet i indførselslandet eller det land, som vedkommende er rejst eller flyttet til.

Beslutningen om at lovgive på dette område, således at skatteflugt bliver begrænset, blev jo vedtaget den 19. juni 1985 af de seks skattereformpartier. De syv forslag, som vi i

dag behandler i Folketinget, udgør ikke slutstenen på skattereformen. Der mangler stadig en vigtig del af lovgivningen, nemlig lovgivningen om ophævelse af dobbeltbeskatning for aktieudbytter, som forhåbentlig snart bliver fremsat i Tinget, inden det lovkompleks om skatteflugt, vi nu behandler, bliver vedtaget.

De syv forslag er komplicerede, men udgør en komplementær del. Jeg kan alligevel ikke lade være med at nævne, at vi her begynder at bevæge os noget uden for landets grænser, så langt ud, som det er muligt, og det er jo rigtigt, hvad der tidligere er blevet sagt, at vi i Vesten er i en økonomisk fri verden, så hvis man skal have et supersystem, som begrænser alle muligheder for skatteflugt, bliver vi nødt til at bygge mure rundt omkring Danmark, og det er noget, som vi i allerhøjeste grad går imod. Vi er medlemmer af en fri verden, og vi er medlemmer af EF. Det kan på ingen måde lade sig gøre.

Ved gennemgang af lovforslagene finder jeg krav om, at andre landes skatteregler stort set skal svare til de danske, for at de danskere, som rejser til udlandet udsendt af vore eksporterende virksomheder, alene vil blive underlagt disse landes skatteregler. Det skal i parentes bemærkes, at de, der bliver udsendt af Udenrigsministeriet og også af fagministerierne, jo har særlige ordninger, således at de undgår disse problemer.

Jeg tror, det bliver meget, meget svært at foretage en rimelig vurdering af andre landes skattesystemer, og jeg ser derfor med bekymring på alle de danskere, som vi dagligt sender ud i verden med det formål at tjene danske interesser og dermed gøre Danmark større; de kan nemlig risikere at blive sat i en dobbelt klemme, på én gang bestående af det danske og det udenlandske skattesystem.

Selvfølgelig kan det ikke tillades, at der flyttes ubeskattede penge fra Danmark til ubeskattet forbrug i andre lande, hvilket de syv forslag, så vidt jeg kan vurdere, også vil kunne forhindre, men på baggrund af en hel del af de henvendelser, jeg har modtaget, er det min klare fornemmelse, at det er den beskattede formue, som flyttes til udlandet, og det sker på grund af den enestående formueskat, vi har i Danmark, på 2,2 pct. Det er min klare fornemmelse, at mange af virksomhederne og deres ledere forsøger at undgå formuebeskatningen i Danmark, fordi

[Skruksager Skau]

virksomhederne ellers ikke ville kunne overleve i længden her i landet. Derfor vil en afskaffelse af dobbeltbeskatningen, også af aktieudbytter, og en nedsættelse af formueskatten – vedrørende dobbeltbeskatningen er det jo meningen, at den skal ophøre her den 1. januar 1990 – kunne få en meget større effekt end de skatteflugtsregler, som vi her behandler. Hertil kommer, at det vil være gavnligt for såvel dansk erhvervsliv som beskæftigelsen og ikke mindst dansk økonomi som helhed, hvis vi får de to ting igennem, altså en nedsættelse af formuebeskatningen og afskaffelse af dobbeltbeskatningen af aktieudbytter.

Inden vi vedtager de forslag, som vi har foran os, og som Venstre i øvrigt støtter, må vi se lidt på enkelthederne i forslagene, og dér er det min overbevisning, at de kun vil slå feberen ned, de vil ikke helbrede, og det er helbredelse, vi har brug for.

Jeg vil godt føje nogle kommentarer til enkelte af forslagene.

Lovforslag nr. L 207 omhandler ændringer af forskellige skattelove, bl.a. kildeskatteloven, og her kunne jeg have lyst til at spørge ministeren, om formuleringen i § 1, hvori både Færøerne og Grønland optræder, betyder, at det må antages, at hvis man flytter til Grønland eller Færøerne, vil man fortsat være fuldt indkomstbeskattet i Danmark.

Jeg mener også, det kunne være rart allerede nu, eller i hvert fald under udvalgsbehandlingen, at få en oversigt over de lande, som skatteministeren i dag anser for at have et skattetryk og et skattesystem, der ikke – og jeg citerer – »er åbenbart lempeligere end reglerne i Danmark«.

Mit spørgsmål er også: indgår formueskatten i den vurdering? Danmark er jo et af de få lande, der har en egentlig formueskat.

Jeg betragter det som meget vigtigt, at alle de, der bliver sendt ud eller overvejer at rejse ud, ved, hvordan de bliver stillet skattemæssigt, og jeg vil også foreslå, at skatteydere skal have mulighed for at opnå forhåndsbesked af skattemyndighederne, før de rejser ud. Det er meget vigtigt, at disse forslag på ingen måde kommer til at reducere antallet af danskere, der rejser til udlandet for at lære mere, for at sikre en øget eksport, for at repræsentere Danmark og sælge danske varer.

Jeg kan ikke lade være med samtidig at gøre opmærksom på, at lønniveau, sociale ydelser m.v. i andre lande kan være meget forskellige fra det danske niveau. Desuden er det i de fleste andre lande således, at det er arbejdsgiveren, der betaler de sociale ydelser, hvilket selvfølgelig afspejler sig i, at det direkte skattetryk, der hviler på den enkelte lønmodtagers bruttolønindkomst, er betydelig lavere.

Alle disse forhold, som jeg her har nævnt, mener jeg må indgå i de vurderinger, som skal ligge til grund for anvendelsen af § 1 i lovforslag nr. L 207.

Jeg har intet tilovers for de skattespekulanter, der ved udrejse til andre lande kan trække ubeskattede midler ud til ingen eller ringe beskatning i andre lande og her anvende midlerne til forbrug. Her synes jeg lovforslagene er gode, og jeg vil vurdere dem til også at være virksomhedsfulde. De områder, der her har været anvendt, er – og det er jo det, lovforslagene omhandler – konsulenthonorarer, udbytter, forpagtningsafgifter, nedskrivning af varelagre, alle tiders kursgevinster, renter og meget andet. Jeg vil også understrege forslaget om, at der ved udrejse kan foretages en opgørelse af en virksomheds aktiver, og at der på dette tidspunkt kan beregnes et skatteprovenu, som på et senere tidspunkt kan indfries til landet, f.eks. ved afståelse af aktierne.

Desuden hænger alle disse lovforslag sammen med de dobbeltbeskatningsaftaler, der er indgået med en række lande, og jeg vil her anbefale, at de aftaler, der er truffet med de andre EF-lande, bliver tilpasset, således at den frie arbejdskraftbevægelighed ikke bliver begrænset på grund af lovforslagets begrænsninger af frygt for at komme i en ubehagelig skattelemme i to lande.

Med dette skal jeg på Venstres vegne anbefale lovforslagene til en grundig udvalgsbehandling og til vedtagelse.

Jeg skal sige, at CD og Kristeligt Folkeparti også anbefaler lovforslagene til en grundig udvalgsbehandling og vedtagelse med de synspunkter, Venstre har fremsat.

Thoft (SF):

Det har jo taget utrolig lang tid, inden denne lovpakke er blevet fremsat. Processen er på mange måder foregået, ligesom man

[Thoft]

parrer elefanter: det foregår meget højlydt, og man skal have utrolig meget tålmodighed, før man ser resultatet.

Allerede i efteråret 1983 blev bl.a. på foranledning af SF det såkaldte B 50-udvalg nedsat som følge af et beslutningsforslag, som SF fremsatte i Folketinget, og dette udvalg skulle kulegrave alle de mange muligheder, der er for at lave fekumdikstreger med at flytte den buffer af skatterestancer, som man har skubbet foran sig, til udlandet uden beskatning.

I efteråret 1985 kom så den betænkning, som B 50-udvalget havde udarbejdet – altså for mere end et år siden – med en række fremragende anbefalinger, som imidlertid ikke blev omdelt til Folketingets skatte- og afgiftsudvalg, men som ikke desto mindre huserede rundt hos store dele af den danske presse og hos de advokater, revisorer og banker, der i øvrigt beskæftiger sig med rådgivning af skatteflygtninge. Jeg ved ikke helt, hvad formålet har været med, at det så yderligere skulle tage mere end et år, før vi får fremsat disse lovforslag i Folketinget. Jeg ved heller ikke, hvor mange milliarder der er smuttet ud af statskassen, fordi det har taget så lang tid, men det er en af de ting, jeg godt vil prøve at få belyst i udvalget: hvor meget har ministerens utrolige sendrægtighed i denne sag kostet?

Men nu har alle skatteministerens og de borgerliges gode venner måske fået bragt sig i ly i udlandet, og så kan vi endelig få en del af dette cirkus stoppet, herunder selvfølgelig ikke mindst det dræn i valutakassen, som skatteflygtningene også repræsenterer.

Jeg vil godt hæfte mig ved de dele, som ikke er kommet med i ministerens lovpakke, for B 50-udvalgets rapport argumenterer jo for mere gennemgribende revisioner end dem, vi har fået forelagt her. Det er på mange måder kun en torso, og jeg er bange for, at det også vil vise sig at være en hullet torso.

Hvad er f.eks. det saglige argument for at undlade at kræve, at en fraflyttet skal indgive selvangivelse umiddelbart efter fraflytning, så der sker en afsluttende ansættelse umiddelbart efter fraflytningen som foreslået af B 50-udvalget? Så vidt jeg kan se, er det sådan, at jo længere tid der går, inden der sker en afsluttende ansættelse, jo større er risikoen for, at den pågældende har nået at

få flyttet sine værdier til udlandet. Og det er i hvert fald ikke alle steder i verden, det overhovedet vil være muligt at inddrive skatterestancer, hvis man overhovedet er i stand til at få foretaget en ligning.

Jeg ved godt, som hr. Lykketoft også sagde, at skal man løse disse problemer meget effektivt, er man nødt til at bygge en mur omkring landet. Jeg erkender, at skal det løses virkelig effektivt, vil det da være en effektiv løsning, men naturligvis en løsning, som ingen kan tilslutte sig. Jeg mener imidlertid, at der i dette lovkompleks er en række huller, som jeg undrer mig over at ministeren har ladet stå tilbage.

Hvor er f.eks. de regler, som sikrer en efterbeskatning, når en skatteyder indbetaler fradragsberettigede beløb til pensionsordninger og så senere flytter til udlandet? Hvorfor har man ikke medtaget sådan nogle efterbeskatningsregler eller måske regler, som betyder, at sådanne personer kunne få begrænset skattepligt? Muligheder er der da nok af på det område, og problemet er reelt nok, men det har ministeren ikke ønsket at tage fat på.

Og hvor er de regler, som skulle sikre symmetri ved utilsigtede virkninger af dobbeltbeskatningsoverenskomsterne efter det såkaldte eksemptionsprincip? Også det problem er jo reelt nok, hvor vi har en dansk virksomhed, der kan fradrage et underskud ved virksomhed i udlandet, og hvor vi, når senere virksomheden i udlandet giver overskud, ikke får nogen mulighed for så at beskutte overskuddet. Først den dag, da samtlige dobbeltbeskatningsaftaler er indgået efter det såkaldte kreditprincip, er dette problem, så vidt jeg kan se, løst, men det er jo ikke tilfældet i dag.

Også her mener jeg, at ministeren kunne have værnet noget mere om statskassen ved at fremsætte mere gennemgribende forslag.

Og hvor er forslagene om den såkaldte udlandslempelse blevet af? Heller ikke de er medtaget. Nu har jeg da set, at både Socialdemokratiet og VS har fremsat sådan nogle forslag, men jeg har da undret mig over, at netop udlandslempelsen, som af B 50-udvalget blev udråbt til at være det enkeltelement i hele pakken, som kunne indbringe mest, ikke har været med i ministerens forslag. Jeg synes ikke, der er nogen som helst grund til, sådan som det faktisk sker med udlandslempelsen, at støtte danske virksomheder i at

[Thoft]

flytte dele af deres produktion til udlandet, for det er jo rent faktisk sådan, udlandslempelsen fungerer. Men det er altså heller ikke med.

Jeg har heller ikke set nogen regler, som kunne sikre, at udenlandske filialer i Danmark faktisk kommer til at betale skat af den indkomst, der er hentet i Danmark. Det er jo ikke alle virksomheder, der sådan som IBM, hvis jeg må nævne en enkelt virksomhed, er så – hvad skal jeg kalde det? – samfundsnyttige, i hvert fald i denne sammenhæng, at de rent faktisk betaler skat af det, de tjener. De fleste af de multinationale selskaber betaler jo ikke noget særligt i skat til den danske stat, men IBM er mig bekendt et af de få internationale eller multinationale selskaber, som rent faktisk betaler skat, og det skal de naturligvis roses for; det er da rart, at der faktisk findes sådanne virksomheder. Men sådan som reglerne er indrettet, er der ikke nogen som helst fornuftig grund, andet end måske en eller anden særlig veneration for det enkelte land, til at betale skat. Det er så simpelt at komme uden om beskatningen i Danmark, hvis man er en del af en international koncern, at man enten må have ualmindelig elendige rådgivere eller også et særligt samfundssind for at komme til at betale skat.

Jeg har, når det drejer sig om virksomheder med udenlandske filialer i Danmark, naturligvis kendskab til, at man kan beskatte disse efter, hvad en dansk virksomhed må forventes at kunne indtjene, og mig bekendt er det da også blevet brugt nogle ganske få gange over for små foretagender, hvor brugen nok har været ganske tvivlsom. Hver eneste gang man har forsøgt at tage fat på et af de store selskaber, er statskassen mig bekendt kommet til kort, fordi de store virksomheder har råd til at købe bedre juridisk assistance, end Skatteministeriet har.

Nu skal jeg ikke bruge mere af min taletid til at gennemgå flere af ministerens undladessynder, men der er bemærkelsesværdigt mange, og især synes jeg altså, det er betænkeligt og bekymrende, at hele udlandslempelsen slet ikke er taget med.

Jeg mener – hvis jeg skal prøve at konkludere for denne del af det – at man kan slippe rimelig godt om ved at tømme en virksomhed i Danmark uden at komme til at betale skat, og jeg føler mig slet ikke sikker på, at det er lykkedes effektivt at beskatte aktie-

avancer med dette forslag. Jeg forstår forslagene som Socialdemokratiets alibi – det er jo en del af skattereformen – og jeg har forstået på hr. Lykketoft, at han er vældig tilfreds med det, der her fremlægges. Jeg undrer mig over, at det ikke har været muligt for Socialdemokratiet at få mere med, men jeg bemærkede en enkelt ting, som jeg godt vil have lov til at gentage for at være helt sikker på, at jeg har forstået den rigtigt, nemlig at Socialdemokratiet er villigt til – eventuelt under et andet flertal, som måtte komme efter et valg – at stramme hele dette lovkompleks op. Det er ikke sådan – sådan har jeg da forstået det, og det beder jeg hr. Lykketoft om at bekræfte – at der med dette forlig vedrørende skatteflygtninge er truffet aftaler, som betyder, at Socialdemokratiet ikke senere vil være i stand til at stramme op på disse områder.

Hr. Skrumsager Skau udtrykte efter min mening meget præcist det, som er konklusionen på dette lovkompleks. Det slår feberen lidt ned, men det helbreder langtfra patienten, og det er jeg bange for at hr. Skrumsager Skau har utrolig meget ret i.

Om de enkelte lovforslag vil jeg godt sige, at nr. L 202 jo skaber en ensartet behandling af renteindtægter og renteudgifter, og at lovforslaget bruger meget energi på at vise, at urimelighederne i den bestående lovgivning rammer såvel tilflyttere som fraflyttere. Det ser jeg lidt som en vittighed fra skatteministerens side og måske et forsøg på at tilsløre forholdene i relation til ministerens eget bagland, for det, der er typisk, er jo, at tilflytterne er flygtninge uden formue, mens de, der flytter fra Danmark, hyppigt er folk med meget store formuer. Men skidt, pyt, det vigtigste er, at der nu sker fuld periodisering; det kan vi selvfølgelig støtte.

Nr. L 203, som begrænser varelager nedskrivningerne på lagre i udlandet og ophæver nedskrivningsretten i fraflytningsåret, synes jeg også er helt fint, men jeg kan ikke undlade at gøre opmærksom på, at jeg synes, det var på tide at få løst det problem, der også er i Danmark. Varelager nedskrivningerne, som kom til under anden verdenskrig, havde deres dengang helt specielle begrundelse, men den begrundelse er jo fjernet i og med, at anden verdenskrig er afsluttet for 41-42 år siden, og jeg synes, det var på tide, at anden verdenskrig også blev afsluttet for det danske erhvervsliv. Kunne vi da ikke få disse varela-

[Thoft]

gernedskrivninger, som ikke har noget som helst sagligt formål, fuldstændig afskaffet?

Også her synes jeg vi må spørge Socialdemokratiet: betyder forliget, at Socialdemokratiet ikke vil være i stand til senere at fjerne nedskrivningsreglerne for danske varelagre?

L 204 efterbeskatter investeringsfondshenlæggelser ved fraflytning til udlandet, og også her kunne vi godt tænke os helt at få afskaffet denne skattefidus, som jo – når det drejer sig om en investeringsfond brugt i Danmark – bliver så meget desto større, jo langsommere det pågældende gode afskrives efter de danske regler. At investeringsfond f.eks. kan benyttes til forlods afskrivning på erhvervsejendomme, er efter min bedste opfattelse intet mindre end skandaløst.

L 205 beskatter kursgevinster på fordringer og gæld ved fraflytning, og da det skal ske efter de samme hullede regler, som gælder for beskatning af kursgevinster for fuldt skattepligtige herhjemme, skal jeg ikke kommentere det. Men det bliver der nu ikke ret mange kroner i. Allerede i dag mener jeg, at kursgevinstbeskatningslovgivningen er så hullet, at det bliver meget få kroner, der kommer hjem, både for fuldt skattepligtige og altså i dette tilfælde også for skatteflytninge.

L 206 giver skattemyndighederne mulighed for at kræve oplysninger fra en skattepligtigs udlandsfilial, ligesom selskabets hovedaktionærer skal oplyses, og det synes jeg er helt i orden. Jeg har måske mine tvivl om, at det faktisk er muligt at indhente de oplysninger i udlandet, som man godt kunne ønske. Hvis jeg skal give ministeren et godt råd om, hvordan han kunne gå i gang, synes jeg da, han passende kunne gå i gang med at undersøge den konstruktion, som ligger til grund for min hjembys Århus Oliefabrik, og som er en konstruktion, der i utrolig høj grad ligner gensidig holding. Det kunne man måske få noget ud af, men ministeren kunne jo passende, hvis han får sit forslag igennem – og det er der jo meget der tyder på – afprøve det med Århus Oliefabrik.

L 207 er kompleksets mest vanskeligt tilgængelige lovforslag, og såfremt man skal fastholde, at der ikke er noget over eller ved siden af Folketinget, vil det være nødvendigt med et skolingskursus for skatte- og afgiftsudvalgets medlemmer, for at man kan sikre

sig, at i det mindste udvalgets medlemmer har fuldt overblik over, hvad lovforslaget indebærer. Det er et utrolig kompliceret forslag. Det er ikke ment som en bebrejdelse, men som en konstatering. Jeg er ikke sikker på, at det kunne laves meget anderledes.

En sådan model med skolingskurser for udvalgets medlemmer har vi prøvet i forbindelse med skattereformen, og jeg mener på mange måder, at L 207 og det kompleks, som vi her taler om, er mindst lige så komplicerede som virksomhedsskatteordningen. Jeg skal derfor opfordre ministeren til at give os mulighed for at få en intensiv skoling, så vi, der er medlemmer af skatte- og afgiftsudvalget, i det mindste når vi trykker på knappen ved den afsluttende afstemning, har en fornemmelse af, hvad det er, vi vedtager.

Forslag L 207 tilstræber jo, at en række af de asymmetrier, der er mellem dansk og udenlandsk beskatning, ophæves, og ministeren har da benyttet, har jeg bemærket, mange af B 50-udvalgets forslag. Hvorfor man ikke har benyttet dem alle, og hvad årsagen er til de manglende dele af netop dette kompleks, mener jeg vi bør have forklaring på i udvalget. Man vil f.eks. sikre beskatning af renteindtægter for folk, der flytter til udlandet, og det synes jeg er helt fint, men må jeg spørge helt konkret: hvis man nu flytter til England og kun bliver beskattet som *resident* og ikke som *domiciled*, vil man så også være skattepligtig af renteindtægterne? Så vidt jeg kan se, vil man ikke være det. Men det er sådan noget, vi må have belyst under udvalgsarbejdet.

Endelig skal jeg til allersidst sige om L 208, som jo er det sidste forslag, at herefter skal en aktionær, som fraflytter landet, beskattes af den værdistigning, som måtte være konstateret inden fraflytning. Det synes jeg er helt fint, men jeg har svært ved at forestille mig, at mange ikke vil gøre brug af den recept, som hr. Lykketoft anviste, nemlig stoppe aktierne i kufferten og så tage til udlandet og sælge dem. Jeg erkender imidlertid de problemer, der er med at få hold på også disse avancer.

En enkelt ting, som jeg måske synes ministeren skal have ros for, er, at så vidt jeg kan se, har ministeren givet mulighed for, at man ved hjælp af sikkerhedsstillelse kan udskyde skatten, til avancerne realiseres, og det betyder, så vidt jeg kan se, også, at hvis man flyt-

[Thoft]

ter til udlandet for senere at flytte tilbage til Danmark medbringende de samme aktier i hænderne, vil en beskatning ikke finde sted. Dermed har vi da i hvert fald løst et af de problemer, vi har fået henvendelse om i skatte- og afgiftsudvalget.

Med disse bemærkninger vil jeg altså tilsige ministeren støtte til de foreliggende lovforslag, som vi i SF er glade for, men jeg skal vrisse over, at det tog så pokkers lang tid at få forslagene frem, og jeg skal vrisse over, at forslagene langtfra er komplette. Det er synd, at ministeren ikke har brugt samtlige de anbefalinger, der lå i B 50-udvalget, for så havde vi fået et noget mindre hullet værn.

(Kort bemærkning).

Lykketoft (S):

Hr. Thoft gjorde sig umage med at vrisse, og det er selvfølgelig også den rolle, han skal spille, når han nu – hvad jeg egentlig beklager – ikke har haft lejlighed til at være med i det studiekredsarbejde, der er foregået i det sidste års tid, for så tror jeg egentlig, at de fleste af bemærkningerne i hans indlæg havde været helt overflødige.

Jeg vil godt give hr. Thoft ret i, at langsomheden med at få lovforslagene frem og forhandlingerne afsluttet har været enestående, beklagelig og for mig uforståelig. Jeg har opgivet at finde frem til ministerens motiver til at være så langsom med det her. Det er nok muligt, at nogle storaktionærer har bragt sig i sikkerhed på grund af denne langsomhed, og det skal jeg være den første til at beklage, men jeg vil dog sige, at dér, hvor pengene ligger sådan i større stil i disse forslag, ikke er i de enkelte tilfælde af store aktionærposter, der går til udlandet. Det kan være nogle ubehagelige eksempler, og dem skal vi prøve at stoppe så langt vi kan, men dér, hvor pengene ligger, er i en mere konsekvent beskatning af en række løbende indkomststrømme, udbytter, honorarer, forpagtningsafgifter og royalties, som kommer år for år, og her er forslagene dækkende nok.

Så vil jeg da også med det samme opklare for hr. Thoft, at residence-problemet er løst, men der er et andet problem i forbindelse med folk i udlandet, der har rentebærende formuer, som ikke er løst, og som jeg ikke kan se hvordan man kan løse. Jeg håber, hr. Thoft kan gætte, hvad det er for et, for så

kan han nemlig bidrage med det senere i debatten.

Men nogle af de problemer, hr. Thoft rejser, kommer der løsninger på. Vi har forhandlet det med pensionerne, og det regner jeg med at ministeren kommer med et forslag om ganske snart. Andre problemer, det med selvangivelsestidspunktet og det med eksemptionsoverenskomsterne, er jo nogle, som kan klares administrativt, og som jeg mener skal og bør klares administrativt. Det kræver ikke lovgivning.

Og endelig: Socialdemokratiet har jo fremsat forslag om udlandslempelsen, datterselskabssambeskatningens ophævelse og de multinationale selskaber, og Socialdemokratiet har i øvrigt ikke nogen bindinger på varelagernedskrivninger og investeringsfondshenlæggelser i almindelighed, hvad hr. Thoft udmærket godt ved fra skattereformdebatten, så det spørgsmål havde han heller ikke behøvet at stille i dag igen.

(Kort bemærkning).

Skrumsager Skau (V):

Det er lige for at rette den misforståelse, som jeg følte at hr. Thoft sad med: at jeg havde sagt, at dette kun kan være med til at slå feberen ned, det kan ikke helbrede. Det, jeg mente dermed, var, at vi kunne helbrede ved at sænke skattetrykket i Danmark, som får mange til at rejse ud af Danmark; vi kan helbrede ved at afskaffe formuebeskatningen i Danmark, og vi kan også gøre det ved at afskaffe dobbeltbeskatningen af aktieudbytter. Det er den måde, vi helbreder på; det andet kan kun være en reparation, som kan sikre, at man i hvert fald bliver beskattet internt i landet.

(Kort bemærkning).

Stavad (S):

Betyder hr. Skrumsager Skaus sidste bemærkning, at han ikke er enig med udenrigsministeren, der som bekendt også er formand for partiet Venstre, og som har sagt, at den medicin, som hr. Skrumsager Skau mener helbreder, nemlig skattesænkninger, er det fuldstændig urealistisk at tale om ikke bare i indeværende år, men også i den kommende valgperiode? Det vil sige, at i de kommende 5 år vil hr. Skrumsager Skau sandsynligvis,

[Stavad]

hvis han får magt, som han har agt, komme til at fortsætte en sygdomsfremkaldende politik, som betyder højere skatter, og man har jo præsteret at sætte rekord i skattetryk hvert år i den tid, hvor denne regering har siddet, så det må være meget slemt for hr. Skrumsager Skau.

(Kort bemærkning).

Skrumsager Skau (V):

Ja, det er også slemt at måtte erkende, at den gældsbyrde, som vi slæber videre med fra tidligere regeringer, bevirker, at vi ikke kan få den 10 procentpoints nedsættelse af vores skattetryk. Vi trækker rundt med en gældsbyrde, som påfører os en rentebelastning på 50 mia. kr. om året. Uden den kunne vi sagtens gøre det.

Bernhard Baunsgaard (RV):

Nu er det efterhånden svært at følge med i, hvad det egentlig drejer sig om, for så kunne vi vel fortsætte med, at vi måtte konstatere, at netop i 1986 var gældsætningen til udlandet så stor som aldrig før.

Denne lovebuket, der består af syv lovforslag, hvoraf ét drejer sig om tre love, er jo et forsøg på at forhindre, at et menneske forlader Danmark uden at have gjort skattemellemværendet med det danske samfund op. Man kan håbe på, at det virker. Der er allerede udtrykt tvivl om, hvorvidt det er helt effektivt, og der er vel til det kun at sige, at nu har vi fastslået, at sådan ønsker vi det skal være: vil man forlade Danmark, bør man gøre sit skattemellemværende op. Men skulle det være virkelig effektivt, var der vel kun den udvej, som de kommunistiske lande bruger, nemlig at gøre selve ønsket om at flytte til udlandet til noget, man må tage afstand fra, altså mistænkeliggøre det, og så ligefrem sætte vedkommende, der ønsker at rejse til udlandet, under arrest og undersøge alle hans eller hendes forhold. Men så langt er der heldigvis ingen der ønsker at gå herhjemme.

Men vi kan da håbe på, at det lykkes at finde nogle af hullerne, og hr. Lykketoft kom med den opfordring, at nogle af fidusmagerne skulle røbe hullerne for os – det bliver vel i hvert fald kun, når de selv har brugt dem – og hvis det skulle lykkes for hr. Lykketoft at få noget ud af denne opfordring, kan jeg da

kun sige, at så vil vi være interesseret i at få stoppet også det hul. Jeg kan ikke forestille mig, at de tre partier, der nu har drøftet dette i over et år, ikke i fællesskab skulle være interesseret i at få stoppet hullet. Jeg har i hvert fald ikke bemærket, at der skulle være tilhængere af at bevare fiduser i skattesystemet blandt de mennesker, der har deltaget i forhandlingerne. Vi kunne være uenige om, hvordan man med rimelighed skulle stoppe et hul, men ligefrem et ønske om at bevare en fidus har jeg ikke mærket.

Må jeg derefter sige om de bemærkninger, der er kommet om disse lovforslag, der jo i høj grad er tekniske, at der er nogle, som jeg synes man må omtale, og det er dem, som kom fra hr. Lykketofts side om moderdatterselskaber, sambeskatningen, når en dansk virksomhed åbner et datterselskab i udlandet.

Jeg ved godt, at det kan misbruges, men jeg synes, det er nødvendigt, at det bliver trukket frem, at netop de danske virksomheder, der har oprettet datterselskaber i udlandet, som hovedregel er de virksomheder, der har haft størst held til at eksportere, og for at man kan oprette et datterselskab, er det nødvendigt, at man i begyndelsesfasen har adgang til at trække et underskud hjem og fradrage det i overskuddet i moderselskabet herhjemme. Efter vor mening er en afskaffelse af denne sambeskatning ødelæggende for dansk eksport og dermed ødelæggende for beskæftigelsen i Danmark, og jeg vil gerne advare meget stærkt imod, at man rører ved netop det forhold.

Om de andre ting, der er trukket frem, skal jeg kun sige, at vi selvfølgelig er parat til at drøfte dem, men nu har vi jo fundet frem til fælles forslag, og skal der rettes, synes jeg, det rimeligste er, at vi kan blive enige om de rettelser, der skal til.

Jeg kan kun sige, at vi er interesseret i at få en grundig udvalgsbehandling, netop fordi det er så vanskeligt et stof.

Dohrmann (FP):

Fremskridtspartiet kan ikke støtte nogen af de foreliggende lovforslag, og vi synes ærlig talt, det ville have klædt den såkaldt borgerlige regering langt, langt bedre, hvis den i stedet for sine sædvanlige skattestigninger bare for en enkelt gangs skyld var kommet

[Dohrmann]

med nogle forslag, som trak i retning af, at Danmark blev et godt land at investere i.

Grunden til, at vi har de problemer med, at folk flytter deres kapital og formuer til udlandet, er jo skattetrykket, og hvis nogen tror, at man i 1987 – hele verden er jo blevet langt, langt mindre, end den var for år tilbage – på grund af nogle bureaukratiske regler kan binde kapitalen fast i Danmark, tager man grusomt fejl. Det, vi skal gøre, er naturligvis at gøre Danmark til et land, hvor det er godt at investere, hvor man skattemæssigt får en behandling, som i det mindste må siges at være anstændig. Der ligger grunden til, at kapitalen flygter ud af Danmark.

Vi har gennem årene set, hvorledes man på enten den ene eller den anden måde har forsøgt ligesom at slå bremserne i for de folk, der gerne vil etablere sig andre steder. Endnu aldrig har nogen af de forslag haft en positiv virkning rent samfundsmæssigt, og det vil de foreliggende lovforslag selvfølgelig heller ikke få.

Det er da rigtigt, som det er blevet sagt, og som det også skrives, at der forsvinder virkelig meget kapital ud af landet, kapital, som kunne have været anvendt til investeringer og dermed have skabt større valutaindtægter og også have givet nogle gode arbejdspladser. Men så længe vi har en regering, som igen har nogle venner i Socialdemokratiet, og som fortsætter den politik, vi har set gennem mange, mange år, ændrer man intet, og derfor glæder jeg mig faktisk til tiden efter næste valg, hvor Fremskridtspartiet forhåbentlig kommer til at sidde på de afgørende mandater.

Jeg vil godt sige her i dag, at regeringen kun har én ting at gøre, hvis den fortsat vil blive ved regeringsmagten, og det er totalt at ændre skattepolitik. Det går ikke længere, at man plyndrer folk ud af landet, der gennem et langt liv – f.eks. gennem en driftig erhvervsvirksomhed – har sparet en kapital op, og som i dag må se, at de bliver brandskattet på grund af enten formuebeskatning eller aktiebeskatning osv.

Så derfor: man skal være meget, meget forsigtig, vil jeg godt sige til skatteministeren, med at fortsætte med disse aftaler med Socialdemokratiet, som kun trækker i én eneste retning, nemlig endnu flere restriktioner, endnu mere skatteplyndring. Det skader landet. Det er fuldstændig utilstedeligt, at den

regering, der sidder i dag, fortsætter nøjagtigt dér, hvor hr. Lykketoft slap, dengang han overlod posten til en anden.

Derfor til regeringspartierne: vi stemmer imod disse lovforslag. Hvis vi får muligheden for det, er der mange, mange af de love, der bliver vedtaget, og som er blevet vedtaget igennem de senere måneder, som skal ændres. Det går ikke. Den socialdemokratiske vej har vist sig at være ubrugelig, og derfor bør man holde op med at følge den.

(Kort bemærkning).

Hagen Hagensen (KF):

Ja, hr. Dohrmann, engang kommer der naturligvis et valg, men at begynde en valgkamp her i dag er der vel ikke nogen grund til.

Den tale, hr. Dohrmann holder i dag, kan han naturligvis holde fuldstændig frit, for han har intet ansvar overhovedet. Vi andre har været med til i 1985 at indgå en aftale om skattereformen. På det tidspunkt kunne hr. Dohrmann have holdt den tale, han holder i dag. Men jeg går ud fra, at han som den mand han er, gør sit til at holde de aftaler, han har været med til at indgå. Vi holder vores del af aftalen, givetvis, og så skal vi nok snakke med om tingene, når der engang stunder valg til.

(Kort bemærkning).

Dohrmann (FP):

Når jeg nævner det her i dag, er det selvfølgelig, fordi den skattereform – det ved vi alle sammen – blev indgået mellem regeringspartierne og Det Radikale Venstre og Socialdemokratiet. Men det er ikke det sidste, vi har set. Regeringen hviler fuldstændig i favnen på Socialdemokratiet på faktisk alle punkter. Det eneste, regeringspartierne mangler at få gennemført af Socialdemokratiets program, er egentlig et atomvåbenfrit Norden. Grunden til, at man ikke har stillet forslag om det endnu, er vel, at vi ikke har nogen atomvåben i Norden. Derfor er det lige så meget en advarsel til regeringen.

Jeg vil i øvrigt spørge hr. Hagen Hagensen – jeg går ud fra, at hr. Hagen Hagensen er begejstret for de forslag, der ligger på bordet –: tror hr. Hagen Hagensen virkelig med den erhvervs erfaring, han som jurist har, at man i

[Dohrmann]

1987 kan binde virksomheder og kapitalejere på hænder og fødder? Tror hr. Hagen Hagensen virkelig, at de folk ikke stadig, hvis de har lyst til at flytte ud af landet, har mulighed for det, selv om lovforslagene bliver vedtaget?

Første næstformand (Knud Østergaard):

Jeg mener, at et atomvåbenfrit Norden ligger i kanten af det emne, vi diskuterer her.

(Kort bemærkning).

Hagen Hagensen (KF):

Jeg må slutte mig til formandens bemærkning og sige, at den bemærkning, som hr. Dohrmann kom med, ligger helt udenfor og understreger på ny, at hr. Dohrmann og hans parti heroppefra kan sige alt, hvad de ønsker og vil. Der er vel ikke ret mange, der tror på, at de gider høre efter. Til gengæld burde hr. Dohrmann have hørt, hvad jeg sagde om disse forslag. For hr. Dohrmanns skyld agter jeg ikke at gentage min ordførertale. Han kan læse den senere.

Albrechtsen (VS):

De forslag, der ligger her, er samlet set et fremskridt. Det kan vi ikke tage fra regeringen. Men der er tale om et alt for begrænset fremskridt, må jeg skynde mig at tilføje. Især burde det være kommet for længst.

Jeg vil godt spørge hr. Lykketoft og Socialdemokratiet, om ikke man med det samme kan give os det tilsagn, at selv om man nu godt nok har indgået det her forlig om disse noget begrænsede indgreb, står det naturligvis et kommende arbejderflertal frit for at gennemføre de nødvendige udbygninger af det, vi til den tid kan blive enige om. Hvis forslagene skulle kunne danne baggrund for, at man sagde: nu har vi behandlet spørgsmålet om skatteflugt, og nu er det problem løst, så mener jeg, at man begår en meget alvorlig fejltagelse. Hvis man derimod siger, at dette er nogle første skridt – på visse punkter lidt famlende skridt – og det arbejde, der ligger her, må forbedres meget, så siger VS: fint, så lad os gå i gang med lovforslagene, som de ligger, og få dem forbedret efterhånden, og lad så arbejderflertallet gøre arbejdet færdigt.

Jeg vil altså godt bede Socialdemokratiet besvare, om det er i den ene eller i den an-

den sammenhæng, disse forslag skal bruges eller misbruges.

Når det burde være kommet for længst, skyldes det ikke mindst, at den lange tid, man har arbejdet med det, har ført til, at skatteflugten har været væsentlig stigende i det sidste års tid af den indlysende årsag, at de, der har været bange for at blive ramt af dette indgreb, har skyndt sig at fremskynde deres skatteflugt. Og den hemmelige betænkning – der ikke har været så hemmelig endda – har fungeret som ekspertvejledning i, hvordan man laver skatteflugt.

Derfor er det stærkt beklageligt, at det er kommet så sent, at det har taget så lang tid at gøre det færdigt. Der flytter hvert år mellem 15.000 og 20.000 danskere til udlandet, hvoraf en del decideret flytter for at gå i skattely, og det tal er der grund til at tro har været stærkt stigende på det sidste.

Nu kommer så indgrebet, og jeg er enig med hr. Thoft i, at et af de største problemer, en af de største mangler ved dette indgreb, også når man sammenligner med det forslag, VS fremsatte den 18. november 1986 om indgreb mod skatteflugt, er, at spørgsmålet om udlandslempelse og sambeskatning ikke er løst. Det er dér, der ligger de virkelig store penge. Alene i skatteåret 1985-1986 tabte staten 609 mill. kr. i forbindelse med udlandslempelse fordelt på 261 selskaber. Dette hovedproblem i hele skatteflugtproblematikken gøres der overhovedet ikke noget ved med disse forslag.

Også på det punkt vil jeg bede hr. Lykketoft bekræfte, at spørgsmålet om udlandslempelse selvfølgelig er noget, som et andet flertal umiddelbart vil kunne gribe ind over for og løse straks efter valget uanset den aftale, der ligger til grund for disse forslag.

Om de enkelte forslag nogle bemærkninger.

Jeg har med interesse studeret den artikel, som dagbladet Information i dag har om hullerne i disse forslag. Det er på visse punkter for teknisk til, at det kan afklares under en førstebehandling, men jeg vil dog godt spørge ministeren, hvad hans umiddelbare kommentarer er til, at man i Information kan oplyse og citere også hr. Lykketoft for at have indrømmet, at det efter disse regler stadig væk kan lade sig gøre, når det drejer sig om fortjeneste på aktier, at omgå det ved at oprette nye selskaber i udlandet, ved fusion

[Albrechtsen]

eller ved udstedelse af fondsaktier, således at der ifølge Information med hr. Lykketofts bekræftelse er et stort, gabende hul i indgrebet vedrørende avance på aktier.

Det samme problem rejser sig i forbindelse med renter. Her er der det problem, at en stor del af renteindtægterne slet ikke er kommet med i forslagene. Den rigtige løsning ville være, at man indførte en generel skattepligt for renter, der går ud af Danmark. Det har man slet ikke taget i betragtning ved udarbejdelsen af dette forslag. Men selv om man ikke gør det, har man ladet stå åben en række muligheder for at undgå beskatning af renter. Så vidt jeg kan se, er der også en solid mulighed for, at man kan lade valutaudlændinge fiktivt modtage renterne og på den måde omgå selv det begrænsede indgreb over for renter, som er her i forslagene. Det synes jeg ikke kan være acceptabelt, især da ikke for Socialdemokratiet.

Endelig nævner Information, at kontrollen – der er jo et forslag, som indebærer øget kontrol – alligevel ikke bliver tilstrækkelig, først og fremmest fordi der ikke bliver tilstrækkelig skarpe krav om bevisførelse for, at man faktisk har betalt skat i det land, hvor man er flyttet hen. Jeg vil også på det punkt spørge ministeren, om han kan tilslutte sig den beskrivelse, Information har af problemerne.

Alt i alt vil jeg give tilslutning og sige, at VS vil være med til at gennemføre den store hovedpart af disse forslag. Men jeg kan slet ikke skjule, at vi på en lang række vigtige punkter er utilfredse med resultatet. Det må under ingen omstændigheder gå sådan, at man nu læner sig tilbage og påstår, at skatteflugtsproblemerne har man løst, for det har man ikke.

(Kort bemærkning).

Lykketoft (S):

Egentlig skulle det ikke være nødvendigt, efter at man har haft en førstebehandling i to omgange af et socialdemokratisk forslag om at ophæve udlandslempelsen og jeg to gange i denne debat har sagt, at det forslag skal gennemføres med det flertal, som måtte være for det, at gå op og bekræfte det én gang til over for hr. Albrechtsen. Det har jeg nu heller ikke tænkt mig at gøre. Det var ikke derfor, jeg gik herop.

Men når jeg alligevel er heroppe, vil jeg gøre det alligevel, fordi hr. Albrechtsen åbenbart ikke havde tid til at være her i den første, lange del af debatten, men først og fremmest henter sine kundskaber vedrørende disse lovforslag ved at læse Information i dag. Det er måske ikke det mest dækkende værk om disse højt specialiserede problemer, der er udgivet i nyere tid. Jeg kan i hvert fald fortælle hr. Albrechtsen, at den pågældende journalist havde lavet sin historie og de svar, hun syntes jeg skulle give, allerede inden hun ringede til mig.

(Kort bemærkning).

Albrechtsen (VS):

Nu er hr. Lykketoft næsten lige så stor ekspert i at sige uforskammetheder som f.eks. udenrigsministeren. Jeg skal ikke forsøge på at konkurrere med ham på det punkt, blot oplyse hr. Lykketoft om, at jeg, før jeg havde læst artiklen her til morgen i Information, til mit eget brug havde udarbejdet et notat om disse huller. Det har nogenlunde de samme konklusioner som dem, der står i Information, men jeg var klar over, at hr. Lykketoft muligvis ikke ville have samme respekt for sådan et notat som for det, der står at læse i dagspressen. Men lad nu al den småsnak ligge.

Jeg vil gerne takke hr. Lykketoft for tilsagnet med hensyn til udlandslempelsen. Jeg skal beklage det, hvis jeg på det punkt ikke har hørt ordentligt efter, da hr. Lykketoft talte.

Men der var også et andet spørgsmål, og det er: vil Socialdemokratiet og hr. Lykketoft også være med til straks efter et valg at bruge det flertal, der kommer, til at få forbedret disse meget mangelfulde forslag på de punkter, vi netop har diskuteret? Vil hr. Lykketoft ligesom mig betragte dette som begyndelsen til det egentlige stykke arbejde? Eller vil hr. Lykketoft, hvad ministeren formodentlig vil, læne sig tilbage og sige: godt, nu er skatteflugtsproblemerne løst, nu behøver vi ikke at gøre mere ved det?

Det var det afgørende spørgsmål, jeg stillede hr. Lykketoft, og på det punkt var det vist hr. Lykketoft, der ikke var ganske opmærksom.

(Kort bemærkning).

Lykketoft (S):

Som jeg sagde i mit indledende indlæg, som hr. Albrechtsen ikke havde lejlighed til at overvære: de væsentligste problemer, som udestår, omhandler andre problemkredse end de forslag, vi har til første behandling her. På de områder, som jeg tror vi er enige om, har Socialdemokratiet stillet forslag, og de forslag skal vedtages med det flertal, der måtte være for dem før eller efter et valg.

Det er klart, at de forslag, vi har til første behandling her i dag, er forligsstof. Jeg har lige så lidt som hr. Bernhard Baunsgaard grund til at tro, at der skulle være noget medlem af regeringen, som ville holde hånden over skatteflugt, hvis det blev lokaliseret, at der var problemer, der ikke var tilfredsstillende løst. Derfor er jeg fuldstændig åben over for at diskutere og forhandle og er overbevist om at kunne nå resultater, hvis vi under udvalgsarbejdet konstaterer huller. Jeg har ikke fået nogen demonstreret her i dag, må jeg sige, så dybt er ordførerne for kritikerne ikke gået i dag, men enten under udvalgsbehandlingen eller efterfølgende, som hr. Bernhard Baunsgaard også var inde på det, vil der selvfølgelig være mulighed for justeringer.

Det er for så vidt et epokegørende stykke lovarbejde, det er meget kompliceret. Ingen vil kunne påstå, at man har løst alle problemer, men jeg vil nu påstå, at man har taget fat på en ganske stor del af dem i højere grad, end noget andet vesteuropæisk land har gjort det, når man har vedtaget den her pakke.

(Kort bemærkning).

Albrechtsen (VS):

Jeg må bare konstatere, at hr. Lykketoft fortsat – med nogen behændighed, må jeg indrømme – i det grundlæggende går uden om mit spørgsmål.

Hr. Lykketoft henviser nu til, at det er forligsstof, og hvis man i øvrigt kan blive enig med regeringen om, at der er det og det hul, så vil man være med til at lukke det. Det er jeg ret overbevist om bliver noget vanskeligt. Det bliver vanskeligt ad ufarbare veje at få regeringen med til at lukke de huller, som nu er blevet nævnt, og andre, hvis der måtte være nogen.

Jeg må bare konstatere her til afslutning af den her runde, at det synspunkt, vi har, at dette er noget, som kan ændres og skal ændres af et andet flertal, så snart der bliver mulighed for det, har Socialdemokratiet ikke på nuværende tidspunkt. Man føler, at det her er en afsluttet helhed, hvor der måske sammen med Det Radikale Venstre og regeringen kan laves nogle småjusteringer, men det skal ikke grundlæggende forbedres, sådan som vi ønsker det, selv om regeringen måtte være imod det. Det var det, der lå i mit spørgsmål, og det fik jeg et negativt svar på. Sådan forstod jeg hr. Lykketoft.

Ministeren for skatter og afgifter (Foighel):

Både hr. Albrechtsen og hr. Thoft har grundlæggende misforstået, synes jeg nok, hvad dette lovkompleks drejer sig om. Det drejer sig om skatteflugt og ikke om en regulering af alle de skatteregler, der på en eller anden måde har international tilknytning.

Det er også en total misforståelse, når hr. Thoft bebrejder mig, at jeg ikke har søgt at forhøje skatterne eller, som det smukt blev sagt, at varetage statskassens interesser. Det har ikke været formålet på nogen som helst måde. Det er derfor, der ikke er noget forslag om udenlandslempelsens ophævelse, og det er derfor, der ikke er noget forslag om at ophæve sambeskatningen for udenlandsk ejede eller udenlandske datterselskaber. Det har intet som helst med skatteflugt at gøre og ville i øvrigt være det helt forkerte signal at sende til dansk erhvervsliv.

Jeg har interesseret mig meget for og lyttet med stor interesse til de udtalelser, som kom fra VS, SF og Socialdemokratiet. De tilkendegiver klart, at dette lovkompleks ville have fået et ganske andet indhold, hvis det ikke netop var regeringen, der fremlagde dette som forligspartner.

Jeg er blevet bebrejdet, at det har taget lang tid at få disse lovforslag frem, men det skyldes simpelt hen, at der, når man skal lave sådanne lovforslag om skatteflugt, i virkeligheden er tre forskellige synspunkter, der skal samarbejdes, og disse synspunkter går ikke alle sammen i den samme retning.

Det første hovedsynspunkt er, at de mennesker, der har tjent deres penge i dette land, og som har fået skattefordele i optjeningsperioden på samme måde som alle andre bor-

[Ministeren for skatter og afgifter]

gere i dette land, naturligvis på et eller andet tidspunkt skal betale den skat, som enhver borger skal betale i dette land, når nedskrevne eller afskrevne aktiver realiseres, når pensioner hæves og lign. Der har ikke været nogen tvivl mellem forligspartierne om, at det var formålet med denne lovgivning, og jeg gad nok se den, der ville forsvare det synspunkt, at der er nogle mennesker, der til forskel fra andre kan tage skattefordelene uden at skulle gøre regnskab med skattevæsenet på et eller andet tidspunkt i deres tilværelse. Dette er et legitimt formål, som alle i dette land må være interesseret i.

Heroverfor står det hensyn, som mange har fremhævet – jeg lagde specielt mærke til hr. Bernhard Baunsgaards ordvalg i den forbindelse – at det er en menneskeret, at man kan forlade sit land, hvis man ønsker det og har gjort op med sin skattemæssige forpligtelse. Det, vi skal passe på, og det, vi skulle passe på i dette lovkompleks, er, at vi ikke lavede regler, der var af en sådan art, at denne ret til at forlade sit land og vende tilbage hertil på et eller andet tidspunkt, hvis man ønskede dette, blev en komplet illusion af økonomiske grunde.

Det tredje hovedsynspunkt i dette lovkompleks, som det har været vanskeligt at få indpasset og sammenpasset, er, at de personer, vi taler om, ikke alle sammen har den skumle hensigt at unddrage det danske samfund den skat, vi alle skylder samfundet. Det har været mennesker, som er rejst på uddannelse, rejst på kortvarige ophold, som har, som hr. Skrumsager Skau sagde, været med til at fremme vores eksport, som varetager fuldstændig legitime interesser og ikke på noget tidspunkt har til hensigt at unddrage sig deres skattemæssige forpligtelser. Opgaven var at lave nogle regler, hvor man ikke skabte vanskeligheder for de pågældende personer. Derfor har opgaven været vanskelig, og derfor er resultatet blevet, som det er.

Jeg er enig i, at det på mange punkter er et tilfredsstillende resultat. Jeg er også enig i, at det på nogle punkter ikke er ganske tilfredsstillende. Jeg har ikke læst Informationsartikel i dag, det har jeg ikke haft mulighed for, det vil jeg naturligvis straks gøre, når jeg går her fra salen. Det skulle ikke forbavse mig, om der var nogle såkaldte huller i systemet, simpelt hen fordi vi har forsøgt på en rimelig måde at sammenarbejde tre i virke-

ligheden modsat rettede og komplekse synspunkter. Men det vil der jo blive rig lejlighed til under udvalgsarbejdet, og jeg vil da meget gerne acceptere hr. Thofts forslag, som gik ud på, at der skulle komme en henvendelse fra skatte- og afgiftsudvalget om en nærmere teknisk gennemgang af lovforslagene.

Hr. Skrumsager Skau rejste i forbindelse med lovforslag nr. L 207 nogle spørgsmål, som var uhyre relevante, om, på hvilke vilkår skattepligten til Danmark kan ophøre. Det er en omformulering af den bestemmelse, vi har i dag, som netop skulle tage hensyn til det, jeg forstod var hr. Skrumsager Skaus tanke, nemlig at når man skal vurdere et fremmed lands skattesystem, gør man det som en helhedsbetragtning.

Der står udtrykkelig i lovforslaget, at det foretages på grundlag af en samlet vurdering, og det er klart, at der i denne vurdering kan indgå sociale ydelser, hvad man egentlig får for sine skatter, formueskat og mange andre ting. Jeg er parat til at uddybe det nærmere i udvalget, men henleder allerede nu opmærksomheden på ikke bare lovens tekst, hvor der står, at det foretages som en samlet vurdering, og det er noget nyt, men også opmærksomheden på de på dette punkt meget fyldige bemærkninger, hvor man har prøvet at give udtryk for de synspunkter.

Hr. Thoft rejste nogle spørgsmål. Der er allerede svaret vedrørende den afsluttende ansættelse. Jeg kan kun bekræfte, at det er noget, der skal stå i bekendtgørelsen. Derfor står det ikke i loven. En sådan bekendtgørelse vil komme.

Med hensyn til de pensionsspørgsmål, der er nævnt, vil de fleste af de spørgsmål, som hr. Thoft – muligvis dem alle – har rejst, være løst i det forslag om pensionslovgivningen, som hører med til dette samlede hele, men som ikke er præsenteret for Folketinget endnu, men som antagelig kommer i løbet af en otte dages tid.

I øvrigt vil jeg takke for de positive bemærkninger om lovforslaget.

Hr. Dohrmanns ikke overraskende, men lidt besynderlige bemærkninger kan man kun beklage. For nogle medlemmers eller for nogle menneskers vedkommende burde skatteflugt fra landet gøres lettere i stedet for sværere. Det ville måske gøre livet lettere for os andre.

(Kort bemærkning).

Thoft (SF):

Jeg vil gerne takke ministeren for tilsagnet om, at vi kan trække på den ekspertise, der er i ministeriet. Jeg vil også gerne takke ministeren for, at der kommer endnu et forslag i den her buket vedrørende skatteflugt. Det havde været meget rart, om vi havde vidst det, men jeg har jo ikke haft lejlighed til at deltage i den studiekreds, der har siddet nu i et år og gennemgravet de her ting.

Det beder jeg ministeren om at have forståelse for, og da SF også i den her sag vil være den eneste, hvad skal jeg kalde det, konstruktive opposition – konstruktiv vil jeg bestemt meget gerne være, jeg vil gerne hjælpe ministeren i de intentioner, der ligger i lovforslaget, nemlig at begrænse skatteflugten – ville jeg gerne kunne forstå lovforslagene, og det er jeg meget taknemmelig for at vi nu får en mulighed for.

(Kort bemærkning).

Dohrmann (FP):

Nu er der vel ikke mange, der ligefrem vælger at blive skatteminister for at få det nemmere.

Også under den nuværende skatteminister er der blevet indgået internationale, tosidede aftaler med andre lande. Jeg mener at kunne erindre, at ministeren en gang var helt i Kina for at underskrive en sådan aftale. Så vidt jeg ved, har vi efterhånden ca. 65 af den slags aftaler med andre lande. Vi ved også, at i såvel EF som i GATT optræder danske ministre hver eneste gang i rollen som de store formidlere. De presser på, de følger den almindelige udvikling ved, at de, når de opholder sig den slags steder, giver deres tilslutning til, at såvel arbejdskraft som kapital skal have nemmere vilkår for at bevæge sig.

Derfor vil jeg godt spørge, om hele denne buket af lovforslag egentlig ikke er i strid med såvel internationale aftaler som med det, først og fremmest EF-Kommissionen presser på for at få gennemført, og som Danmark vel at mærke har givet tilslutning til. De forslag, der ligger her på bordet, eller i hvert fald hovedparten af dem, trækker i modsat retning: det bliver sværere at flytte sin kapital, endnu sværere at etablere sig andre steder.

Derfor vil jeg, indtil andet er dokumenteret, vove den påstand, at regeringen bevæger sig ud på gyngende grund ved at stille denne slags forslag, fordi de ganske enkelt trækker i modsat retning. Kapitalen skal låses fast her i landet, og så blæser man på internationale aftaler.

(Kort bemærkning).

Bernhard Baunsgaard (RV):

Det er hr. Dohrmanns bemærkninger om, hvad der skete, når Folketinget nu har vedtaget den lovbuket, der ligger her, der bringer mig herop.

Det bliver sværere at flytte kapital. Nej det gør det ikke. Men det bliver krævet, at man betaler, hvad man skylder, før man rejser. Det er det, det lovforslag drejer sig om.

Ministeren for skatter og afgifter (Foighel):

Det er rigtigt, hvad hr. Dohrmann siger, at regeringen har gjort sig store anstrengelser for at fremme det internationale samkvem og lette skatteforholdene for de folk, der har samkvem med andre lande eller ønsker at etablere sig i andre lande. Der findes ingen – jeg understreger: ingen – internationale aftaler, internationale forpligtelser eller internationale intentioner i nogen lande, der siger, at man ikke skal betale skat i det land, hvor man har tjent penge, og der findes ingen internationale aftaler, der siger, at man skal have ret til at tage ubeskattede penge ud af et land og anbringe dem i et andet land.

Men naturligvis skal man ikke beskattes dobbelt, og det er det, dette kompleks af lovforslag og de øvrige dobbeltbeskatningsaftaler går ud på. Så hr. Dohrmann har totalt misforstået situationen.

Hermed sluttede forhandlingen.

Afstemning

Lovforslagenes overgang til anden behandling vedtoges uden afstemning.

Første næstformand (Knud Østergaard):

Jeg foreslår, at lovforslagene henvises til skatte- og afgiftsudvalget. Hvis ingen gør indsigelse mod dette forslag, betragter jeg det som vedtaget. (Ophold). Det er vedtaget.

Den næste sag på dagsordenen var:

15) Første behandling af beslutningsforslag nr. B 113:

Forslag til folketingsbeslutning om energiafgifter for momsregistrerede virksomheder.

Af Tinning (VS) m.fl.

(Fremsat 30/1 87).

Sammen med denne sag foretoges de under punkterne 16-19 på dagsordenen opførte sager, nemlig:

16) Første behandling af beslutningsforslag nr. B 114:

Forslag til folketingsbeslutning om udnyttelse af biomasseenergi og vedvarende energikilder.

Af Tinning (VS) m.fl.

(Fremsat 30/1 87).

17) Første behandling af beslutningsforslag nr. B 115:

Forslag til folketingsbeslutning om elbesparelser.

Af Tinning (VS) m.fl.

(Fremsat 30/1 87).

18) Første behandling af beslutningsforslag nr. B 116:

Forslag til folketingsbeslutning om offentlig produktion af halmfyr.

Af Tinning (VS) m.fl.

(Fremsat 30/1 87).

19) Første behandling af beslutningsforslag nr. B 117:

Forslag til folketingsbeslutning om prøvestation for halmfyr og halmforgasningsanlæg.

Af Tinning (VS) m.fl.

(Fremsat 30/1 87).

Forslagene sattes til forhandling.

Forhandling

Energiministeren (Svend Erik Hovmand):

De fem forslag til folketingsbeslutning fra VS, vi har til behandling her i dag, udgør en samlet pakke af energipolitiske initiativer. Vi skal senere i dag behandle et beslutningsforslag fra SF om begrænsning af elforbruget,

som indeholder forslag, der på nogle punkter falder sammen med forslagene fra VS. Jeg vil derfor vente med mere uddybende bemærkninger om de af VS foreslåede initiativer til elbesparelser, indtil vi skal behandle SFs beslutningsforslag.

Generelt vil jeg imidlertid sige om alle forslagene, både dem fra SF og dem fra VS, at de indeholder en række punkter, hvor vi allerede har taget, eller er i gang med at tage væsentlige initiativer. Det drejer sig dels om øget anvendelse af hjemlig energi, om energibesparelser generelt og om elbesparelser specielt, dels om mere, hvad skal vi sige, yderliggående ideologiske tiltag, f.eks. forbud mod elvarme, afgift på erhvervslivets og arbejdspladsernes energiforbrug og offentlig produktionsvirksomhed, alle sammen forslag, regeringen selvsagt ikke kan tilslutte sig.

Den pakke af energipolitiske initiativer, VS har fremlagt, tjener ifølge forslagsstillerne selv tre hovedformål: for det første skal der gøres en ekstra indsats for en øget udnyttelse af især halm og gylle til energiformål, for det andet skal der gøres en ekstra indsats for elbesparelser, især for mindsket produktion på konventionelle elværker, og for det tredje skal erhvervsvirksomhedernes incitament til energibesparende investeringer øges ved indførelse af energiafgifter for erhvervslivet. Det er samtidig tanken, at provenuet fra disse afgifter bør finansiere udgifterne under de to første punkter.

Disse tre hovedformål ønsker VS altså tilgodeset ved fremlæggelsen af ikke mindre end fem beslutningsforslag, som hver for sig har en, må jeg sige det, imponerende detaljeringsgrad.

Inden jeg begynder at knytte bemærkninger til de enkelte forslag, vil jeg gerne ganske kort redegøre for min generelle opfattelse af denne VS-energipakke og af de hovedformål, som ønskes tilgodeset.

Hvis vi tager de to første hovedformål, VS-forslagsstillerne har fremhævet, mener jeg som sagt, at vi allerede i vidt omfang har taget en række initiativer, som helt klart medfører, at der fremover skal gøres en ekstra indsats for at udnytte vores egne, lokale energiressourcer, for at fremme energibesparelser, i særdeleshed elbesparelser, og for at mindske behovet for elproduktion på store konventionelle kulfyrede kraftværker.